

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu: 1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15. r. pe lună mai mult.
Pentru marochie: 1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate: 1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamentele fac numai plătiindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.
Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.
Se prenumără și la poste și la librării.
În România: la dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.
Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Crisala bursă.

(*) Eată unceru, care pe puținii Români îi poate interesa. Pentru-că nu prea sînt, peste ot, Români, cari se joace la bursă, ne Jidanii stăpănesc și cel mult Ungurii gați, cari îndemnați de noi lor compatoți, s'au angajat cu sume mari.

Unde Jidanii ac rolu, este natural însă, ca se se facă pungași și astfel se se provoace crise ce costă milioane. Foile maghiare și da deja alarma, spunând că crisa bantue oribil. Ea are deja victime multe, așa că până și Schossberger-ii au abandonat jocul dela bursă, ear' vestita firmă „Haas et Deutsch” a fugit la Viena să joace... îndeosebi se vindă, pentru-că hărțile de valoare ungare scad pe fiecare zi enorm.

Ceea-ce-i îngrijește mai ales pe „patrioți”, este faptul, că la bursă sînt angajate și cele mai mari institute financiare. Ear' dacă aceste ascund încă pierderile imense ce au suferit deja, e pentru-că sîntem în ajunul Anului-Nou, când descoperindu-se situația reală, ar strica foarte renumelui și creditului acestor institute.

Și mai gravă este împregiurarea, că crisa amenință să strice întreaga bucurie a sêrbării millenare. Nu numai atât însă! Căci la urma urmelor ce ne pasă nouă de durerea lor? Dar' ne pasă de un alt lucru: crisa dela bursă se refrânge în primul rînd asupra situațiunii economice a țerii, depreciînd valorile, stîngînd traficul produselor brute economice; ne păgubește deci astfel și pe noi Români, al căror isvor de vicață este aproape exclusiv numai economia. Influențează în al doilea rînd asupra succesului mileniului, ori mai clar: o se provoacă sigură pierdere cu expoziția millenară un „krach”, căruî se-i meargă veșnic mai mult decît însuși mileniului. pierderile tot noi, contribuenții, o se buie se le acoperim.

Eată cauzele, pentru cari ne ocupăm și noi cu crisa dela bursă.

Ungurii simt și ei desolarea aceasta.

„Hazánk” dela 22 c., dă expresie îngrijirii sale și spune, că Ungurii au ajuns de ris: din toate părțile, dela Londra, Paris, Berlin și Viena chiar, hărțile de valoare ungurești vin înderēt cu gramada. Numai Turciei 'i-s'a mai întemplat asemenea rușine!

Ear' „Budapester Tagblatt” (nrul dela 22 c.) începe articolul seu de fond

constatînd, că „Ungaria se află în aceeași stare desolată, în care era după înfrîngerea dela Mohács”.

Cauza principală că a ajuns statul ungar în această situațiune, sînt Jidanii, căror prea le-a cedat să stăpănească toate terenurile. Și e lucru dovedit prin experimentele a mii de ani, că pe unde se ivesc Jidanii, se arată și corupția și ruina.

În statul ungar aceste lucruri se pare că 'și-au ajuns apogeul tocmai la milleniu.

Ce perspectivă tristă pentru oameni cari vor să sêrbeze!

„Lucaciū redivivus”. Sub acest titlu „Magyar Hirlap” înregistrează după noi știrea, că dl Lucaciū va fi în curînd rehabilitat în postul seu de preot la Șisești. În legătură cu aceasta, „Magyar Hirlap” este atât de nevinovat de a crede, că această rehabilitare de către Scaunul papal se face cu oare-care influență asupra atitudinii politice în viitor a părintelui Lucaciū. Foia maghiară însă este atât de cuminte a-și trage tot ea concluzia, zicînd, că e greu pentru cine a zis „a” să nu zică și „b”, și că e mai ușor de a agita un spirit decît a-l liniști. Că marele luptător Lucaciū va fi tot cel vechiu, o deduce „Magyar Hirlap” și din împregiurarea, că „Tribuna” sfîrșește articolii despre „Milleniu” fals tălmăciți cu concluzii răsboinice”.

O atitudine condamnabilă. „Timpul” ziarul dlui N. Filipescu și Al. Lahovary, pare că 'și-a propus ca ținta să ne calomnieze cu ori-ce preț.

Eată ce serie în numărul seu dela 10/22 Decembrie:

„O știre de o deosebită importanță ni-se comunică din Lugoș, în Banat.

„Conducătorii români din județul Timișului, inspirați se zice, de slujbașii dela Sibiu ai dlui Dimitrie Sturdza s'au oferit să facă pace cu Maghiarii sub oare-care condițiuni. Una dintre aceste condițiuni a fost, ca cu ocazia alegerilor funcționarilor județeni să figureze pe lista și un număr oare-care de candidați români.

„Prefectul județului dl Jakabffy, un om de altfel mai puțin șovinist de cât alții, a respins net oferta Românilor, cu tot articolul dlui I. Slavici din „Tribuna”, prin ce propovăduște înlăcirea rapoartelor dintre Români și Unguri.

„Acest fapt a silit pe dl Slavici ca în al treilea articol din „Tribuna” în chestiunea înlăcirii să ceară după obiceiul patronului seu, suze dela cetitorii numelui ziar, care altfel era cât pe aci să nu mai vadă lumina zilei”.

Desigur, că această știre nu 'i-s'a trimis din Lugoș numelui ziar conservator, ci a fost ticlucită în București. S'au păcălit însă

reū cei dela „Timpul”, pentru-că pe la noi știu și copiii, că conducătorul Românilor în congregația la Lugoș este dl Coriolan Brediceanu unul dintre cei mai cu credință cătră dl Alexandru Mocsonyi.

Tot așa de rău a nimerit-o, pomenind de „județul Timișului” și „prefectul Jakabffy”, care este prefect în comitatul Caras-Severinului (cu reședința Lugoș), ear' nu în „județul Timișului”. Presupunînd însă, că ar fi vorba de „județul Timișului”, nici atunci „slujbașii din Sibiu ai domnului Sturdza” n'ar pute să influențeze, deoarece se știe, că în congregația acestui comitat sînt puținii Români, ear' conducător al lor este domnul Iavel Rotariu, un alt aderent credincios al dlui Al. Mocsonyi.

Și mai nenorocoși sînt cei dela „Timpul” cu afirmarea, că „prefectul Jakabffy” ar fi mai puțin șovinist decît alți prefecti unguri. Se vede, că domni dela numit ziar conservator nu 'și dau nici măcar silința să cetească „Dreptatea”, tovărășia lor iubită.

Și eată-i deci, făcîndu-se de ris.. gratis.

Din Budapesta.

— Scrisoarea corespondentului nostru. —

Budapesta, 18 Decembrie n.

Bánffy pe ducă. — Conte Szapáry. — Partidul catolic. — Conte Zichy.

De vre-o câteva zile foile maghiare lansează ici-colo știri despre plecarea lui Bánffy; se înțelege deocamdată numai cele opoziționale, le va veni însă în curînd și rîndul celor guvernamentale, când despre ducerea lui Bánffy vor pute vorbi, ca despre un fapt complicat...

Nu-i nici decăt preamatură, — cum poate unora li-s'ar părea, — această „profeție” și nici nu-i rezultatul combinațiilor diletante, ci este o simplă urmare a nedibăciei lui Bánffy și mai ales a machinațiunii lui Tisza și a clicei sale, atât de puternică astăzi...

Se știe, că Bánffy a fost luat în combinație, — illo tempore — numai ca un malum necessarium și nimenea n'a crezut, cu atât mai puțin tiszaiștii, că el are să o ducă timp mai îndelungat, decăt câteva luni.

Cabinetul Bánffy a fost dela început considerat ca un cabinet de trecere și n'a fost luat în serios de nimenea. Și de atunci Bánffy, de atâtea-ori a fost deja la marginea prăpastiei, de atâtea-ori era pe aici să se răstoarne și milleniul să se facă fără de el. Cum însă are un noroc impertinent, a scăpat totdeauna teafăr. Astăzi îi va fi mai greu, căci „clica Tisza-Wekerle”, care numără mai mult de 50 bărbați mai de „dai-Doamne” din ceata liberalilor, — au început acțiune serioasă contra lui Bánffy.

În zilele acestea s'a străcurat în anumite cercuri o faimă, sosită de-a dreptul din clubul liberalilor; faimă despre ducă lui Bánffy... În cercurile intime ale tiszaiștilor s'a discutat mult și 'i-s'a spus chiar și în fața lui Bánffy, că el „este incapabil a mai sta în fruntea partidului și a guvernului”; 'i-s'a spus, că prin nedibăcia lui a compromis partidul liberal, încăt acesta 'și-a pierdut orice autoritate în țeară și în fața celorlalte partide, deci... concluzia necesară va și să o tragă chiar și — Bánffy!

Din toate ce 'i-s'au imputat lui, incontestabil mai mult îl doare constatarea, că în astfel de împregiurări este incapabil să reprezente națiunea la — milleniu...

Astfel, punîndu-se la muncă corifeii clicei tiszaste și îndeosebi Tisza, Wekerle, Szilágyi, de sigur că Bánffy nu va pute să reziste mult; zilele-i sînt numărate...

La timpul seu au făcut mare surprindere enunțațiunile politice ale contelui Szapáry, rostite din incidentul desbaterii bugetului. Din întreaga lui vorbire se vedea o apropiere de partidul guvernamental și enunțațiunile sale erau aproape diametral opuse cu principiile sale de mai înainte profesate ca cap al disidenților.

Foile lui Bánffy, — înțelegînd rostul lor — au grăbit numai decăt să-l prezente pe contele Szapáry, ca pe un rivnitor la fusiune în schimbul portofoliului și au și protestat categoric în contra astfel de jucării cu „principiile liberale”. Manevra lui Bánffy — în fața clicei tiszaste — nu mult 'i-a putut folosi.

Astăzi, când Szapáry a lăsat mult din ale sale și a adoptat, cu atât mai multe din ale tiszaiștilor, venirea contelui Szapáry la putere este o combinație cu multă trecere înaintea liberalilor nemulțumiți cu isprăvile lui Bánffy, care „atât de mult 'i-a compromis”.

Unul dintre partidele cele mai bine organizate este tinêrul partid poporal-catolic. În decurs de un an, de când acest partid există încheșat și cu program definit, a ajuns să aibă birour central în Budapesta, a cărui conducere o are abatele Molnár, apoi are organizate birourii și cluburi în provincie pretutindenea unde are partizani, ear' în capitală 'și-a fondat un organ de publicitate, al cărui program — într'un mod politicos — nu mai accentuează credința catolică și veleități confesionale, ci numai creștinismul și moralitatea constituției. În jurul seu vrea să unească toate elementele mai conservative, ear' ținta mărturisită pe față este conservarea caracterului istoric al Ungariei creștine. În viitoarele lupte electorale, acest partid va nîsul se obține câteva mandate; ear' în luptele parlamentare va lua parte cu toate privilegiile pentru validitatea programului seu.

Contele Zichy obosește mult! Între altele s'au pus să studieze chestia naționalităților. A cetit mult într'altele cartea domnului Brote, din care — însuși a mărturisit — a învățat foarte mult. La tot casul dintre toți politicienii maghiari el are cu ceva mai clare vederi în chestia naționalităților, și el este mai aplicat la conciliațiune față de noi. Daelius.

Mesagiul de tron al României.

Corpurile legiuitoare române au fost deschise Joi, în sêptemăna trecută după obiceiuna solemnitate, din partea M. Sale cu următorul mesagiū:

Dlor senatori! Dlor deputați!

O nouă legislatură își ia astăzi în ceputul.

Demisiunea cabinetului precedent și numirea guvernului actual a tras după sine disolvarea corpurilor legiuitoare, care de altmintrelea ajunseser aproape de termenul lor constituțional.

În urma nouelor alegeri simțesc o viață mulțumire de a fi încungiurat de forțele reînnoite ale națiunii și de a a vîra una bunăvenire.

Munca înțeleaptă și stăruitoare a națiunii a dat desvoltării regatului român un avînt puternic și a făcut să crească pozițiunea lui în afară. Astfel el stă astăzi, în împregiurările prin cari trece Orientul european, ca un punct de razim al ordinii, al stabilității și al unui progres netrînterupt.

Această situațiune, avînd de basă o încredere reciprocă cu un țel constant — asigurarea păcii, a stabilit cele mai bune relațiuni de prietenie cu toate statele. România nu poate decăt să se bucure de silințele depuse de marile puteri pentru a înlătura ori-ce cauze de neînțelegeri și pentru a fi unite în măsurile destinate a asigura popoarelor liniștita lor desvoltare. Putem privi aceste silințe ca cea mai puternică garanță a păcii, pe care o salutăm cu adîncă mulțumire.

Dlor senatori, dlor deputați!

Asigurarea deplină a justiției pentru toți cetățenii și în toate împregiurările, este o cerință de întâia ordine într'un stat.

Veți avê dar' a vî ocupa cu îmbunătățirea treptată a organizației noastre judecătorești și de revisuirea legii judecătorilor de pace, care interesează mai de aproape clasele muncitoare ale societății. Revenind la sistemul mai potrivit cu nevoile și trebuințele țerii a judecătorilor sătenești și de ocoale, se vor pute totodată realiza însemnate economii în bugetul ministerului justiției.

Decentralizarea administrativă fiind o cerință expresă a constituțiunii, ear' așezarea administrațiunii pe o cale temeinică și coreșpunzătoare cu progresele ce am desvîrșit

FOIȚA „TRIBUNEI”

Despărțire.

În ciasul fioros al despărțirii Eram atât de triști noi amîndoi, Și glasul ne perise de durere, Ear' lacrimile ne curgeau șiroii...

Sfășietor mă chinue gândirea, Că vecinic nu te-oi mai pute vedê, Că pentru totdeauna îmi dispăre: A vieții mele strălucită stea!

...Abia într'un târziu îți întinsei mîna, Și înecat — „adio” — îți șoptii.. Ear' sufletu-mi sdrobot de disperare Un nesfîrșit pustiu îl covîrșii..

Tu îns'atât de drag îmi strînseși mîna, Privindu-mê divin de iubitor... — De atunci la sfînta noastră ravedere Neconțenit mê cuget, doritor!...

Ioan Scurtu.

Un secret.

Farsă în patru acte.

De

Rudolf Kneisel.

Traducere de Zotti Hodos.

Persoanele:

- Ioan Milescu, consilier. Roza, soția sa. Valeria, nepoata Rozei. Vasile Scarlat, doctor în științele naturale. Marta, soția sa, nepoata lui Milescu. Lidia Văleanu, prima bulerină. Alexandru Zorilă, locotenent la Roșiori. Cornel Haralampie, funcționar. Jean, servitor. Măriuca, servitoarea Martei.

(Acțiunea se petrece la băi în timpul de față.)

Actul I.

(Sala de intrare a unui hotel. Ușe la mijloc. La dreapta intrare la locuința lui Vasilache. În stînga o ușe care dăce în odaia lui. O fereastră la stînga. În dreapta o canapea, o masă și scau e. Între fereastra și ușa din stînga o oglindă.)

Scena I.

Măriuca. Jean.

Jean (avînd câteva hărți subnoară, scoate capul prin ușa din fund): Bună dimineața, Măriuco!

Măriuca: Ah! d-ta ești Jean! Vino mai aproape. Așa de dimineață la lucru?

Jean: Zi și noaptea nu am pace! Aceasta e soarta servitorului, mai ales la

bai. (Arată hărțile.) Earăși invitări la un concert. O să ne omoare cu musica. (Se uită spre stînga.) Dl consilier Milescu s'a sculat?

Măriuca: Încă nu l-am văzut.

Jean: Cu atât mai bine; căci drept să spun, am venit la d-ta, dragă Măriuco. Măne seara va fi cea mai mare sêrbătoare a sezonului. Colosal! foc bengalic! Are să plece un balon. Și sub balon este atîrnat un om pe velociped cu aripi. Are să fie lucru grozav de frumos, amețea! — vreau să zic petrecerea. Voiam ca să te invit și pe d-ta, vezi ca stăpânii să-ți dee voce — eu am să-ți caut un loc bun și prăjituri și înghețată.

Măriuca: Ah ce bine! Stăpâna mea are să-mi dee voce. Ce păcat, dragă Jean, că nu ne-am cunoscut noi la Domașnea.

Jean: Nu face nimic, lasă la iarnă o să ne petrecem mai mult împreună.

Măriuca: Am fost acolo de multe-ori la șezătoare, dar' nu te-am văzut.

Jean: Aceasta vine de acolo, că acasă în Domașnea nu-mi zic oamenii Jean.

Măriuca: Cum? Nu te chiamă Jean?

Jean: Numai aici îmi zic oamenii Jean; asta sună mai frumos fiindcă sîntem la băi. Acasă îmi zic Iuoa, băiatul lui Taie fugă de lângă moară.

Măriuca: Ce spui! Totuși nu-i lucru frumos, că 'ți-ai schimbat numele cîștit ro-

mănesc. Cine o să mai aibă încredere în domnia-ta?

Jean: Oho! oamenii au mare încredere în mine. Câți bani trec prin mîinile mele, ce comori 'mi-se încredințează (rîde): Ha, ha, vrei să vezi?

Măriuca: O comoară?

Jean: Un jûvaer foarte draguț.

Măriuca: A, da, asta-mi place.

Jean (scoate o cutioară din buzunar): Dar' se nu spui la nime.

Măriuca: Nu, nu.

Jean (deschide cutioara): E un uită-te la medalionul acesta.

Măriuca: Ah, ce frumos, ce draguț! Și uite lanțul!

Jean: Privește medalionul — ce perle — toate sînt veritabile.

Măriuca: Și ângerașul frumusei dela mijloc.

Jean: Acesta e ângerul păcii — se cunoaște pe ramul de oliv ce-l ține în gură.

Măriuca: Minunat! Dar' a cui e?

Jean (misterios): Pst! Sê-ți țini guri! E-te un present anonim — cum se zice.

Măriuca: Anonim?

Jean: Da. Pentru o artistă.

Măriuca: De bună-seamă, una care joacă, o balerină.

Jean: Ai ghicit-o.

Măriuca (cu invidie): Ei, da, tot acelea primesc lucruri de acestea. O, ce fericite sînt balerinele!

Jean: Cine știe! Ea a respins cu mîndrie prezentul.

Măriuca: Respins? Doamne, cât e de neună.

Jean: Cel cu prezentul anonim este păcălit.

Măriuca: Dar' cine e? De sigur un om bogat și bêt_rân!

Jean (zimbînd): Earăși trebae să zic, că ai ghicit; dar' nu pot să-ți spun, pentru-că a tăcê este cea dintăiu datorie a unui servitor (bagă cutioara în buzunar), să nu mai vorbim despre aceasta. Așadar, măne seară, dragă Măriuca, foc bengalic și balon.

(Consilierul Milescu intră cu pălărie și baston din stînga.)

Scena a II-a.

Cei de mai înainte. Consilierul Milescu.

Milescu: Eată Măriuca cea frumoasă! (Observă pe Jean)

Jean: Bună dimineața, domnule consilier!

Milescu: Fetișoară, spune domnului doctor că-l aștept aici.

Măriuca: Îndată, dle consilier! (ese prin dreapta.)

Scena a III-a.

Consilierul Milescu, Jean.

Milescu (după-ce a plecat Măriuca, cu grabă): Ei, Jean, ce-mi aduci? domnișoara Văleanu...

fiind o necesitate adânc simțită de toți, guvernul meu va prezenta deliberării D-voastră reformarea legii comunale, a legii judecătorești și a legii pentru serviciul exterior al ministerului de interne.

Dlor senatori, dlor deputați!

Un an cu o recoltă rea, scăderea generală a prețului cerealelor și sporierea prea simțitoare a unor din cheltuielile statului, au influențat defavorabil asupra bugetelor ultimilor doi ani. Sânt încredunțat, că dimpreună cu guvernul meu veți ajunge a regula această situație printr-o exactă evaluare a venitelor și prin realizarea de economii în cheltuielile statului.

Se vor supune deliberării D-voastre reducerea și transformarea dării căilor de comunicație și desființarea taxei de patru lei prevăzută în legea clerului mirean.

Veți ave a discuta în sesiunea actuală modificările indispensabile ce sânt a se introduce în legea învâțământului primar și revizuirea legii vânzării domeniilor statului pentru a generaliza cumpărarea în loturi mici și a ușura modalitatea plății datorite.

Desvoltarea puterilor naturale de producție a țării cere neapărat o lege a pescăriilor, prin care să se stabilească normele de exploatare a acestui izvor de bogăție națională în întreitul scop: de a-i mări producția, de a da un aliment igienic și ieftin populației sărace și de a spori venitele statului.

Darea în circulație a marelui pod peste Dunăre, lucrările destinate a crea un port sigur și îndestulitor la Constanța, deschiderea de linii nou de cai ferate și studiile ce se pregătesc pentru altele, vor completa curend rețeaua căilor noastre de comunicație. Rămâne acum să organizăm în folosul economiei generale a țării mijloacele de transport și pe apă.

Aperarea țării a fost totdeauna un obiect constant al preocupărilor noastre. Guvernul meu va face deci propunerile necesare pentru a se completa armamentul, pentru a introduce îmbunătățiri în legea soldoilor, în legea înarmării, în legea cadrelor și pentru înființarea unui serviciu special de pază a frontierilor.

Dlor senatori, dlor deputați!

Noua legislație deschide domniilor-voastre un câmp întins de activitate.

Uniți în aspirație, în simțăminte și în muncă, concentrate spre îndoirea și întărirea patriei, nu mă indoesc, că d-voastră veți da soluțiile cele mai priincioase nevoilor și trebuințelor țării și veți asigura progresul nostru neîncetat, care este ținta tuturor preocupărilor mele și a întregii d-voastre lucrări.

Dumnezeu să binecuvinte activitatea d-voastră, făcându-o folositoare și rodnică pentru binele și prosperitatea scumpei noastre Românie.

Sesiunea ordinară a corpurilor legislative este deschisă.

Carol.

Reinoirea dualismului.

Sedința Reichsrathului dela 17 Decembrie.

La ordinea zilei era: *quota* Austriei pentru cheltuielile comune în bugetul Cisleithaniei. Îndată ca prim vorbitor se scoală:

Dr. Lueger spunând, că pactul dualistic e ca și tocmeală întocmită între leu și

Jean: Aduc înderēt medalionul, dle consilier.

Milescu: Cum?

Jean: Domnișoara Văleanu nu l-a primit.

Jean: A! nu l-a primit?

Jean: Nu. Era tare faloasă, a mulțumit cu jumătate gura și a zîmbit.

Milescu: Hm! N'ai spus cine te a trimis?

Jean! Nici decum D-șoara nici nu m'a lăsat să vorbesc.

Milescu (ia cutioara, rîde silit): Ei, așa pățește omul, Jean, dacă vrea să partinească arta. Artiștii aceștia sînt nerecunoșcători.

Jean: O balerină, care nu primește așa podoabă — aceasta într'adevăr nu s'a mai pomenit.

Milescu: E foarte de rîs!

Jean: Vezi bine, omul poate să se facă de rîs.

Milescu: Ce spui? Mai bine nu vorbi atîtea (ii dă niște parale): Ține dară, Jean, să nu spui nimînu nici căre.

Jean: Se înțelege. Eu pot să mă fac foarte prost. Dacă domnul consilier mai vrea să trimită undeva medalionul — sînt gata de serviciu (își pîrîie din mîiloc).

(Va urma.)

măgar, în care însuși Austria nu înfătoșează nici-de-cum pe leu.

Președintele Chlumetky: Te-ăș ruga să te moderezi în expresiuni, și să nu descrii rolul Austriei într'un chip atît de ocărîtor. Aceasta trece totuși ori-ce măsură de bunăcuviință și te-ăș ruga să nu mai folosești astfel de expresiuni.

Dr. Lueger arată asupra modului cum se vorbește în Ungaria despre Austria și fiind încă odată întrerupt de către preșident, citează expunerile și declarațiile făcute în camera de comerț din Budapesta, din care deduce, că convenția vamală-comercială cuprinsă în pactul dualistic e foarte păgubitoare pentru Austria. „Da — zice — pactul acesta a fost încheiat numai în folosul Ungariei, ear' nici-de-cum și în folosul Austriei“. Oratorul protestează contra observațiilor ministrului preșident Baden, care trăsese o paralelă între kossuthiști și stînga extremă din Reichsrath. „Aceasta dovedește — spune Dr. Lueger — totala nepricepere a stărilor; și ministrul-president a și făcut-o cu intenția binepreconcepută de a ne suspecta în sus“.

Președintele roagă pe orator a nu insulta.

Dr. Lueger: Dacă ministrului îi este permis a ocări un partid întreg, trebuie să ne fie permis și nouă a proceda conform (Aplause furtunoase). Partidul antisemit n'are de loc asemănare cu fracțiunea Kossuth; dînt-aceste două partide sînt antipode. Oratorul citează din mai multe vorbiri de ale lui Kossuth pronunțate atît în dieta maghiară, cît și pe la adunări, mai cu deosebire în 1848, unde el asemăna dualismul cu o căsătorie, în care Austria este soție, o hîrcă bătrână, care pe soțul, Ungaria, îl costă numai multe parale. „Da — zice Dr. Lueger — Austria trăește cu Ungaria, într'o căsătorie, dar' în care Ungaria joacă rolul bărbatului, care stoarcă numai bani dela nevasta sa“.

Mai amintind încă mai multe asemenea ocări, oratorul se întoarce către ministrul de finanțe Bilinski: „Vezi, dle ministru, și d-ta ești ministrul de finanțe al unei astfel de hîrci bătrâne. Ia, apără-te în contra unui astfel de rol“.

„Noi sîntem cei mai dinastici, cei mai credincioși Domnitorului și întregii Case domnitore, pe cînd kossuthiști sînt cei mai înverșunați dușmani ai dinastiei Habsburgilor! Unde e aici asemănare?“

„Este o mare rătăcire de a crede, că Kossuth stă în contradicție cu guvernul ungar. El este într'adevăr numai antelucrătorul lui Bánffy.“

Pactul, așa cum el este întocmit azi, a putut să fie încheiat numai de către un străin, de nefericitul acela de Beust, precum și de către un partid, care, împins de pofa de domnie, a neglijat interesele patriei față cu interesele de partid. Pactul n'a fost altceva, decît un tractat de pace în urma răboiului dela 1866. Noi, ceștii din Austria, am fost cei învinși și a trebuit să plătim cheltuielile de răboiu. Am și plătit într'adevăr Ungariei mai mare sumă, decît Franția, Germania după răboiul din 1870-71.

Ori se va întocmi o învoală cinstită, care va mulțumi toate popoarele; ori vom trebui și să preferim uniunea personală continuării stărilor de față. Noi luptăm în primul rînd pentru o învoală cinstită; dar' dacă o astfel de învoală nu se va face, nu ne vom mai lăsa exploatați și de acum înainte ca până acum. Această consecință trebuie să o tragă fiecare locuitor din Austria. Nu vom mai tăcea noi; vom ști să găsim tonul potrivit față cu îngâmfarea ungurească; vom apăra dreptul și cinstea patriei noastre Austria față cu acești oameni, chiar și atunci, cînd miniștrii noștri nu o vor voi.

Cu tradiția aceasta, trebuie odată să o rupem, căci ea ne aduce numai nefericire și năpaste. Cînd kossuthiștilor nu se va face întotdeauna pe plac, cînd lor li-se va arăta, că n'au drept, atunci numai va fi mai bine și pentru Austria. Așa este situația, stimabili mei domni miniștrii! Oare miniștrii noștri susțin, că în Ungaria apare un ziar „Magyar Hirlap“, care și-a luat sarcina, a discuta chestiunea moștenirii la tron și a lucra întru schimbarea sancțiunii pragmatice. Știți, mă rog, că dacă s'ar întempla schimbarea sancțiunii pragmatice, aceasta ar însemna descompunerea monarhiei, ar provoca răboiu civil în țeara noastră? Și nu vă țineți de datorința, a trage odată leaura aminte, că cu acești oameni trebuie să o rupem cu ori-ce preț, că povețile acestor oameni nu pot fi normative nici pentru Ungaria, decum pentru Austria?

Trebuie să fim contra reînnoirii pactului pe actuala basă. Dacă veți chibzui liniștit lucrul, nu puteți fi absolut pentru reînnoirea dualismului cum el există azi. Despre Polonezi nu voesc să vorbesc, fiindcă ei sînt uniți cu guvernul unguresc într'un punct, anume ura contra Rusiei; ura pe care li-o test, deoarece Rusia într'adevăr și-a făcut să se scutească. Prin urmare judecata lor despre relațiile între Austria și Ungaria le este în-

cată. Cehii-tineri, ei, la nici un cas nu pot vota pentru actualul dualism austro-ungar...
Dr. Gregr: De sigur nu!

Dr. Lueger: Deoarece interesele economice ale poporului lor cer în mod imperativ o schimbare; dar' și din punctul de vedere național nu o pot face: ei trebuie să se gîndească la frații lor de neam în Ungaria, Slovaci, Sârbi și Croați. Deasemenea nici proprietarii mari, nici Slovenii nu pot vota pentru pactul cum el azi e întocmit; tot așa nici partidul catolic popular (adeec cel cisleithan, născut acum vre-o trei săptămîni. Red. „Tribuna“). Slovenii și Croații noștri nu pot uita de frații lor asupriți în „Maghiaria“. Proprietarii mari și catolicii sînt atinși pînă în adîncul sufletului în simțăminte lor (religioase) Nici deputații din Triest nu pot vota pentru el, dacă își aduc aminte de istoria cu Triestul și Fiume.

Ba nici un German nu poate fi pentru dualism în actuala sa formă. (Dep. Schlesinger: Afară numai v'r un trădător!) Trebuie să știți, dlor, cum Germanii în Ungaria sînt prigoniți, amenințați în naționalitatea lor, cît sînt de asupriți Sașii din Transilvania. Fiecare Vienez, care ar vota pentru actualul pact dualistic, ar merita să fi veștejit în public, căci Viena și-a perdat prin dualism caracterul seu de capitală a monarhiei. Așadar' este justificată speranța, că slăbiciunea din anul 1867 se fie odată ispișă și drepturile Austriei restabile. Ea unul cel puțin, nu mă voiu lăsa înfricoșat prin nimic și voiu urma înainte cu agitațiunea mea, pînă cînd va exista în mine măcar și numai o singură schînțete a puterii trupești și sufletești“.

Întreagă vorbirea Drului Lueger a fost ascultată cu mare luare aminte de toate partidele.

Dr. Suess, unul din cei mai mari stilpi ai stînzei germane (Ovreu) expune, că nereînnoindu-se dualismul, Austria ar fi expusă la pericol, ear' Ungaria ar fi lovită mortal dacă ar perde depușul pentru produsele sale de agricultură. Basa pe care s'a stabilit și calculat quota dela 1867 încoace, de mult nu mai există.

Dep. democrat Fürnkranz, zice între altele, că în urma cheii după care se calculează quota 27.000 de soldați recrutați în Ungaria sînt întreținuți pe banii Austriei. Prin convenția comercială-vamală austro-ungară concurența Ungariei constituie un pericol permanent pentru viticultura austriacă și pentru agricultura Austriei peste tot.

Lupta în comitate.

Făgăraș, 18 Dec. 1895.

Săraca Țeara-Oltului, ai ajuns să-și bată joc de tînde niște venetici, de cine știe unde căpătuiți aicia, cari, sprișniți de Jidani îngrășați din sudoarea poporului, nu se sfîesc a ne călca în picioare drepturile noastre a ne face de ocără neamul și limba.

Ieri și alaltăieri a decurs cu multă înverșunare atît din partea Românilor cît și a Jidanilor — căci Unguri abia vezi ici colea cîte unul — adunarea comitatului Făgăraș. Nu se poate descrie prin litere moarte obraznicia și abuzurile, pe cari puternicii zilei și-le permit față de noi Români în majoritate absolută în Țeara-Oltului.

Cu luni de zile înainte se răspîndise faima, că hulpoielul cel mare dă pe toți Români din post afară; căci — precum însuși a zis — trebuie să facă pe voea partidului, care-l susține pe el aici în Făgăraș.

Știind Români trebuia aceasta de timpuriu, s'au organizat din bună vreme, ca să se opună din rășputeri acestor mărșave intențiuni.

Au și venit bieții Românași, membrii toți și alții în număr destul de respectabil, dar' ce folos, că Turcul te bate, Turcul te judecă. Unul dintre membri nu s'a știit să se exprime între prieteni chiar în modul următor: „A törvényet a fejükhöz vágjuk“.

Se laudă mult Maghiarii cu constituția lor liberală. S'a și dovedit liberalismul lor în ședința aceasta în modul cel mai eclatant? Dacă un Englez ar fi auzit și văzut cele pe trecute și și-ar fi spus cineva, că de categoria aceasta este liberalismul maghiar, ar fi luat câmpii.

Mă mir cum nu le e rușine să se mai laude înaintea străinilor cu așa ceva. Dovada celui mai cras absolutism a fost ședința de ieri și alaltăieri; toate s'au întemplat după voea fișpanului. Nu înțedaz a și zis avocatul Benedek, că „alegerile de astăzi sînt de mare însemnătate, ba chiar epocale pentru comitatul nostru și de sigur ultimele în felul lor“.

Români — *sina ira et studio* — atît poporul cît și puterile au intrat cu bună știință în luptă pentru prima dată pe la cîmpanie de adunare. Din toate părțile țării s'au adunat în seamă niște oameni din jurul țării și au făcut un vot pe baza unui ș. și votare Șerban care venit în chestie de regulament. Fișpanul și i dă: „La regulamentul todeauna am

Mețianu, Dan, preot în Zărnești, Thomas, preot în Tohan și alții au sosit în Făgăraș c'o zi cu două înainte, ca dimpreună cu Făgărașeni dñii Rațiu vicar, Dan, protopop, Dr. Șerban, deputat, Cozgară, căpitan Stanciu din Viștea să pună la cale toate cele de lipsă pentru adunare.

Se svonise de mai înainte, că Români vor face opoziție neobișnuită pînă acum, că vor veni la Făgăraș cu mic cu mare și că va fi luptă înverșunată. Jidani au venit și ei cu toată haita; orbii și oigii cu drept de vot în adunare au fost aduși de slujbași, te miri de nu chiar cu ordin dela fișpanul, ca nu cumva să majorizeze Români.

Întreaga ședință a fost o luptă înverșunată nu pentru sanarea relelor din comitat — scopul adevărat al acestor adunări — ci pentru a scurta pe Români din toate drepturile lor.

Cu pași mari malfăind în gură nu știu ce, vine fișpanul în sală încungiurat de Jidani, cari mă leg că afară de „eljen“ — și acela exprimat jidovește — nici o iotă nu știu ungurește, deschide ședința prin o recitație, unde arăbă că este condus de cel mai nobil simț, care poate fi într'o ființă omenească, că fiind comitatul în majoritate românească, s'a născut și se nisuește să le facă dreptate. (Vai de dreptatea lor).

La stînga erau Români, la spatele fișpanului Jidani, cari după toată vorba lui strigau „eljen“ și aplaudau fără să înțeleagă, despre ce o vorba.

Români mereu luau cuvîntul, ca să arete abuzurile, ce le-au făcut și le fac. Așa dl protopop Dan protestează energic la începutul ședinței asupra modului verificării pe basă ilegală a membrilor aleși în Voila și Veneția. Fișpanul respinge cu nu știu ce paragrafi. Atunci dl avocat Garoiu arată, că comisia apelativă a verificat pe membrii amintiți înainte de expirarea termenului de recurs. Nevoind să deie cuvînt nimîrui în chestia aceasta, deputatul Șerban cu ton puternic cere să-i spună dl fișpan că în mod legal s'au verificat membrii respectivi; da sau ba? Fișpanul adus în corn de capră declară, că nu e dator a răspunde la întrebarea făcută — ultimul remediu al lor; n'a voit să mai deie nimîrui cuvînt. Români protestează energic.

Văzînd, că Români au majoritate de voturi, s'a îngrijit dl fișpan să nu ajungă în comisia candidatoare Români. Comisia candidatoare constă din fișpan ca președinte, 3 membri numiți de el și trei aleși; ori-cîr ne-am sforțat deci în cazul cel mai bun chiar, numai 3 membri români puteau fi, eară fișpanul cu ai lui trei aveau majoritatea.

Dl Garoiu propune de membri în comisia candidatoare pe dñii: Raț, vicar; Dan, protopop și Dr. Șerban. În lipsă de contra-propunere, fișpanul întreabă adunarea, că primește; atunci un popă reformat bătîrîn — de bună-seamă că un papagal instruat înainte de ședință — propune pe trei Unguri respective doi Jidani și un Ungur. Frumos popă, Pănczel cu numele, care de altcum votează tot cu Jidani.

Garoiu după-ce își exprimă adîncă indignare față de contra-propunerea lui Pănczel, că n'a luat în considerare romanitatea covârșitoare a comitatului, n'a propus nici un Român, își retrage propunerea și declară, că astfel si n'd treaba, Români se vor abține cu cu totul dela vot. Fișpanul și-a perdut rostul, a voit să facă el un hatâr Românilor rugînd pe fruntașii români pe rînd să primească un loc între membrii numiți de dumnealui. „Nu primesc“ tare și respicac a rîșnat de vre-o 10-ori prin sală. Au făcut apoi ei ce au voit.

Ar fi ordonat fișpanul alegerea pe ziua primă după amiază, dar' văzînd că Români sînt în majoritate au amînat-o pe ziua a doua, crezînd că să vor duce din Români, ca de alte-ori cei mai mulți acasă. S'au înșelut; nu că s'a dus cineva acasă, dar' au mai venit dl avocat Pușcariu și 2 membri din Tohan.

Pînă în anul acesta ne scoteau ochii cu aceea, că nu sînt Români, pe cari să-i alegă; acum au fost la tot postul și cîte 2 concurenți români și încă mai bine calificați ca ai lor, și totuși au pus în candidație afară de postul de vicșpan (trei Unguri), și protonotar numai cîte un Ungur sau Jidan, ear' vre-o 4 posturi le-a lăsat cu totul vacant, ca să poată căpătui oameni de ai lor necalificați.

Deputatul Șerban cere cuvînt în chestie de regulament, arată purcederea ilegală a comisiei candidatoare și pretinde nimicirea tuturor decisiunilor aduse de dînsa. Dr. Inacu Mețianu cu 20 încă cere votare nominală. Garoiu din nou arată procederea ilegală a comisiei și zice, că bunăcuviință și chiar legea pretinde, că cei candidați să părăsească sala, cînd prin prezența lor ar influența alegerea. Popoșani pro domo cere încheierea ședinței pe basa unui ș. și votare Șerban care venit în chestie de regulament. Fișpanul și i dă: „La regulamentul todeauna am strigă Șerban, și v'e votu arăca-

aceasta și între ș'ii acelei cărți“. Se duce cere căpa dela preșidiu strigînd: „Aven drept la cartea aceasta, că noi o plătim“ („Așa e/ strigă Români“). Vicecomitele și întîde „este masă să-i iee cartea, că zice că e a lui, și nu a comitatului, e numele în scris pe cartă. L-a dat-o. S'a născut o larmă mare; fișpanul de frică înte a suspîn ședința, a ordonat starea și s'a șters cu ma mulți Jidănuți tricoși etc.“

După un sfert de oră cît a durat larma s'a început votarea. Jidani afară de notari cu toții s'au abținut dela vot.

Sărăcii notarii și ai alții au ajutat numerișăți ca hamalii.

Precum am au ca să nu poată vota cu Români, notariș'au dat ședulele numerisate. Cînd se ceu numele vre-uniuia să voteze se și auzia într'omani „Träger Nr. 1, Träger Nr. 7 (adeecamael). Nu s'au știit să înjosească într'adevăr bieții notari.

Români au fost așa: Belle, protonotar; Dr. Micu, fișcaș Barboși, vicenotar II; Seartu, controlor. Dar fi avut de ai lor, n'ar fi fost nici aceștia. — Dintre funcționarii vechi au f'o lăsați afară din candidație 4: Turcu, protonotar; Dr. Șenchia, asesor orfanal, Popada, vicenotar, și Grîdanu, preot.

Aceasta a fost epocală ședință a comitatului Făgăraș.

Pot fi mîndri și Români, că deși n'au putut isbuti cu planul lor, totuși în mod nu mai pomenit pînă acum în Țeara-Oltului li-au arătat slujbașilor, că nu mai pot face ce vreau cu ei.

Ne putem bucura deci, că și Români dela Făgăraș au devenit conști de datorințele lor.

Înainte cu Dumnezeu, și de sigur la următoarea ședință îi vom băga în corn de capră Oreste.

Zîlău, 19 Dec. n. 1895.

Onoratul Redacțiune!

Astăzi s'a săvîrșit alegerea oficialilor comitatensî în comitatul nostru Sălagiu; membrii municipali români au respectat în deplină solidaritate, învînd prin țînta lor bărbătească, că pot să fie dacā voesc și trebuie să voască un factor principal, un partid însemnat în comitat, de care sînt siliți să țîna com și cei dela putere.

În preseara alegerii toți membrii români s'au adunat în conferință.

Dl George Pop de Băsești, binevențazu pe membrii coadunați și-și exprimă plăcerea că aceia s'au prezentat aproape toți, din întreg comitatul (rîu de tot au făcut a cei ce nu au luat parte la această conferință, și ai lipsit dela congregațiune).

Expune cauza, pentru care au convocat această adunare anume pentru organizarea partidului național român din comitat și pentru sfătuirea, cu privire la alegerea membrilor respective oficialilor comitatensî.

Domnul Andreiu Cosma arată necesitatea organizării partidului, pe basa căreia se se începă o nouă vieuă în comune și în comitat, notifică decisiunea conferinței mai restrînsă țîntă în Zîlău în 4 l. c., că adeec în fiecare cerc electoral să se înființeze cîte un club cercual, și peste toate cluburile cercuale un club central.

Clubul central să fie condus de un preșident, un vicepreșident și doi secretari și fac parte din el toți preșidenții și vicepreșidenții cluburilor cercuale; ear' acestea sub conducerea consfătuitoare dintr'un preșident, vicepreșident și doi secretari se compun din 25 membrii alegători din cerc și încă așa, cît înrât s'ar putē, acești membri să fie totodată și membri ai congregațiunii comitatense și să fie reprezentate barem cele m-î de frunte comune din cerc.

Recomandă atențiunii cuvenite această modalitate și propune să se primească.

Conferința primește proiectul și în clubul central alege de preșident pe dl George Pop de Băsești, vicepres. dl Teodor Pop protopop; secretari domni Dr. George Pop, avocat, și Iovian Murășan, preot.

În cercul electoral al Șîmlului se alege de preșident dl Alimpu Barbulovic, vicepres. dl Andreiu Cosma, secretari Augustin Vicaș preot și Vasiliu Oros, candidat de avocat.

În cercul electoral al Cehului, preșident Dr. Florian Cocian, vicepres. Dumitru Suciu, avocat; secretari Emil Bran, preot; Ioan Chira invîțător.

În cercul electoral al Zîlăului, preșident dl Ioan Moldovan, vicepres. Dr. Ioan Ni chita, avocat; secretari Aurel Orian și Grațian Flota, preoți.

În cercul Dioșodului, preșident dl Gavril Cherebet, protopop; vicepres. Teofil Dragomir, proprietar; secretari Ioan Pop și Mihaiu Pop preoți.

În Cercul Tășnadului, preșident Ioan Corcian, protopop; vicepres.

elăgiu și Vasiliu Păteas, preoți; secretari George Stanciu și Vasile Murășu, preoți, s'au dat în datorișta cluburilor cercuale și și aleagă cei 25 membri în restimp de 30 zile, după care prezidenții cluburilor să raporteze presidentului clubului central.

Referitor la alegerea oficialilor ce s'au întimplat astăzi, membrii coadați s'au decis a în solidaritate să concure pentru reșterea conurenților români și la posturile unde nu vor fi candidați români să se stăruie pentru egerea a celor indivizi străini, cari prin nta lor din trecut au dat mai multă ganție, că vor fi loiali față cu poporul omân.

Pentru respectarea acestui concludu toți membrii prezienți se obligă sub îndatorirea solidarității.

Execuarea acestui concludu se conrede tubului central pe lângă însărcinarea respective facultatea, ca imediat să se pună în țingere cu cercurile datatoare de ton și cu influență asupra alegerilor.

Dintre concurenții români s'au ales omnii Vasiliu Pop de asesor orfanal, Dr. Andreiu Pop, vice-notar, Octavian Felean și asiliu Oros de pretori.

Credem, că cluburile cercuale vor poanta mult activitatea conducătorilor nostri; șteptăm numai că toți membrii acelora să se solidariză păturiș de cauza sfântă și comună tuturor românilor, atunci rezultatul va rămâne.

Cu stimă:
Correspondentul

Promoțiuni. Ni-se scrie, că domniuluiu Popescu și Lazar Ghebeș au fost promoțiați la rangul de Doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Un nou jude român la Curie. Afiam că dl Ioan Mezei, jude suplent curial a fost numit de jude ordinat la Curia din Budapesta, mutându-se din Cluj cu locuința în Budapesta.

Nou medic român. Dl Petru Hubian din Dognecea (Bănat), absolvent al facultății de medicină din Budapesta, trecend cu succes toate rigorosele, Sâmbătă, în 21 Decemvrie a fost promovat la gradul de Doctor în științele medicale universale. Felicităm cu căldură pe tinărul doctor.

Preoți, ori pețitori? Ni-se scriu următoarele: Această întrebare trebuie să ni-o punem când vorba e de deplinarea unei parohii în diecea Aradului, unde în cele mai multe locuri se scriu concurse nu atât pentru preoți și respective pentru deplinarea parohiilor vacante, ci mai mult pentru pețitori și respective pentru bărbații fetelor de măritat. Trist lucru când dela asemenea negoțări se face apoi atrinătoare și soartea și bunăstarea bisericilor și credincioșilor. Așa s'a întâmplat de curând în Erdeiș, unde trebuia să se aleagă un preot vrednic, dar fiindcă de acesta nu s'a aflat a fi mai înțai și pețitor, alegerea nu s'a ținut, deși erau vre-o 5 concurenți calificați, ba chiar și cu 8 clase la o parohie de cl. II. ca Erdeișul Vai de noi! Soartea bisericii noastre, soartea fetelor de măritat trebuie să fie?

Atentat contra unui notar român. Afiam următoarea tristă întâmplare: În comuna Pîlul-mare (comitt. Arad) la 18 Dec. a. c. st. n. seara între orele 6-7 de o persoană până acum necunoscută s'a îndreptat un glonț asupra notarului comunal Gerasim Sârb la cancelaria notarială, pe fereastra la care au îndatinat a ședea, însă fără nici un rezultat, deoarece se suna numitul notar cu ajutorul sau Mircea Besan cu câteva minute înainte de atentat au plecat la locuința sa. Acest fapt l'a comis pentru aceea, că s'unumitat notar ca om conștiențios și cu frica lui D-zeu nu s'a lăsat condus de unii ticăloși și nemernici, cari se luptă pentru nimicirea și pagubirea comunei. Înainte de aceasta cu vre-o 8-9 ani din motivul mai sus expus l'a fost aprins toate bucețele de pe câmp ear' cu 4-5 ani au agitat contra lui un om ca se-l omoare, care pentru omor a mai robit 10 ani în temniță, dar și atunci fără rezultat deoarece respectivul chiar când a voit să comită fapta, a leșinat mort. În anul curent l'au denunțat la comitat și prin toate foile maghiare, că e mare naționalist și că a împărțit bani pentru memorandiul etc. Dar nici prin acestea neajungend la rezultat dorit vreașii și nemernicii au comis fapta mai sus expusă, pentru-ca cei mai pătați bărbați s'ajungă de membru în antistia comunală.

Din Săcele ni-se scrie: Duminecă în 12 Dec. a. c. locuitorul din Băscălu Alexe Ciopala neguțător de produse crude, venind dela gara Dêrste însoțit de un cumnat al său, a căutat pe un tovarăș la birtul din Băscălu. Eșind din birt a fost atacat de 4 ciangâi: Gödri Márton, Boskadi și fratele său, Ugron (?) János și Székely Mihály, cari l'au bătut cu bețele atât de înfricoșat, încât numai pe brânci a putut scâpa în birt, țîșindu-i sângele din cap și din umeri. Cumnatul său, care umbra se-l apere a căpătat și el vre-o trei patru lovituiri. Ciangâii au atacat fără a se li-se fi dat cea mai mică ansă. De multă vreme au ciangâii poșta de bătaie și de sânge. Eata ce buruienii primejidoase ne-a ghădit guvernul maghiar pe aci!

— Tot din Săcele ni-se comunică, că din 14 învătători, câți s'au aplicat acolo, nime nu a voit să primească a face conscrieriile pentru „Milleniu“ decât învătătorul Spiridon Grama din Turcheș, care pentru 10 fl. s'a băgat siugă la dârloagă.

Un Secelean.

„Revista Oraștie“ desvoaltă un zel deosebit pentru deșteptarea poporului din comitatul Hunedoare. De când are cauziune tractează cu multă căldură și chestiuni politice atât de interes local cât și de interes general, și încă într-o limbă frumoasă și ușoară, lesne de priceput pentru popor. Foi așa zișend locale, cum e și „Revista Lipovei“ fac un serviciu nemărginit cauzei comune și ar fi de dorit, ca fiecare comitat, unde Români sunt în preponderanță și cu oarecare prindere, să și aibă foia sa românească, care să fie oglinda acelu comitat. Poporul e accesibil pentru lucruri frumoase și o foie se poate ușor susține dacă devine populară. „Revista Oraștiei“ bună-oară a devenit deja iubită de popor. Constatăm aceasta cu multă plăcere. Afiam, că dela Anul-Nou incolo „Revista“ va avea mai mulți abonenti, căci abonamentul s'a redus la numai 3 fl. pe an, ear' în volum foia va crește. Gratumul colegilor din redacție pentru aceste frumoase rezultate și le dorim succes la luptă întru ajungerea țintei comune.

Bravii Slovaci. „Reuniunea catolică-poporală“ din Austria-de-jos, la propunerea membrului său, baronul Vittinghoff-Schell a trimis salutări telegrafice Drului Otocika candidatului partidului popular în alegerea dela Stupava, și preotului de acolo, Gonda. În salutările acestea scot mai ales la iveală „persistența aproape eroică a alegătorilor în luptă contra brutalității liberalismului“, le exprimă „admirațiunea“ și „stima“ cea mai înaltă pentru-că au dat pildă tuturor țerilor, cum trebuia să te lupti pentru cele mai scumpe

au stat afară pe câmp, ziua și noaptea, pe frig, ploie, storși de foame, încungiuși de cordonul de gendarmi și husari, nepermițându-li-se nici a face foc.

Statua lui Petőfi. Mai deunăzi am adus știrea, că Ungurii vor ridica în curend o statuă lui Petőfi în America. Astăzi estim, că și în părțile locuite de Români și Sași se va eternisa memoria măritului poet. Sighișoara va fi și ea orașul fericit de a avea o astfel de statuă. Conte Bethlen Gábor lucră neobosit la realizarea ideii acesteia și promite, că până în 1897 fi va și succede. Statua are să coste numai 16.900 fl., bani plătibili de către bietul comitat al Tërnavemarii.

Maghiarii în Africa. Vai vouă Africanilor! Vai de voi Englezi, Francezi și Italiani! căci în Budapesta s'a constituit o societate acționară cu capital social de un milion de florini cu scopul să exploateze baine de aur din Africa, eventual pe cele existente și le cumpere. Membrii din direcțiune s'au: Deutsch Sándor, Schosberger Henric, Kuffner Edo., Kuffner Vilmos, Kuffner Károly, Duschitz Miksa, Feldmann Alfonz și Epler Adolf, toți Unguri „neaoși“. — Oare statul mai ajută cu ceva?

Descoperiri arheologice. Ziarul „Times“ primește din Odessa următoarele informațiuni, privitoare la interesante descoperiri arheologice: Dl Goșchevici, curatorul comitetului imperial de arheologie din Petersburg, a pus să se facă săpături, în luna August, Septemvrie și Octomvrie, pe malurile Dnieperului și ale râului Bug și mai cu seamă în districtul care încunguși satele Stanislav și Kisiacoava. Această din urmă localitate este situată în fața locului, unde se afla altă-dată orașul Olbia, descris de Herodot, care afirmă că era încungușiat de ziduri cu turnuri înalte. Dl Goșchevici, după cât se vede, a găsit ruinele acestei vechi capitale. Zidurile de apărare s'au încă bine conservate și înăuntru se găsec adesea mici statuete de terra-cotă, vase și alte obiecte. Arheologul rus a descoperit, afară de aceasta, urmele a patru sprezece alte localități aparținend aceluși epoc. Toate au o situație analogă, fiind construite pe malurile unui riu și protejiate despre uscat cu câte un zid. Cele mai interesante din aceste ruine s'au ațelea dela Propostnoie, cari se află în apropiere de mănăstirea Bisukof. S'a descoperit acolo un mare număr de vase grecești vechi, precum și monezi din timpul lui Teodosie-cel-mare. Este cânta timp, de când s'a găsit în una din aceste localități o superbă statuă gecească, dar țerani cari nu-i bănuiau valoarea, au distrus-o. Dl Goșchevici a descoperit deasemenea mai mulți tumuli din perioada scytică, pe cari l'a pus de l'a deschis, precum și o peatră sculptată, care pare ca aparține epocii în care coloniile genuese erau în floare pe malurile Marii-Negre.

Un sat în doliu. Satul Dridu-Suağov, de lângă Ferbinți (România) e azi în doliu. Opt familii și-au pierdut copiii în niște circumstanțe din cele mai feroase, scrie „Timpul“. Ialomița trece în apropiere de cătunul Dridu. Copii din acel sat se duceau adesea pe acolo de se dedeau pe ghiță. Ieri pe la orele 4, mai mulți copii plecară din sat spre ritul Ialomița, dar de astă-dată nu s'au mai întors. Victimele s'au în număr de opt, toți copii de 9-12 ani. Pe când acești copii se dedeau pe ghiță, o parte din ea se rupsse și unii după altul nenorocii căzură în apă. Curentul l'a luat și cadavrele au fost duse departe sub ghița râului. Se înserează și copiii nu se mai întorc. Părinții s'au cuprinsii de băneală și pleacă spre ritul Ialomița. Tot satul îi urmează. Ajung la locul fatal, ved ghița sfârșimată și băneusc tot tristul adever. Atunci încep să plângă, să țipe, femeile își smulg pèrul, e o jale ce cu greu s'ar put descrie. Înțadar au răscolit ei apa, înțadar au căutat în latul și în lungul râului, cadavrele micilor copii nu s'au mai putut regăsi.

Corăbiile lui Traian. Din Roma se depează, că în lacul Nemi s'au descoperit în timpul din urmă rămășițele acelor corăbii, pe cari le-a construit împăratul Traian înainte cu 1800 de ani și pe cari le folosia la excursiuni. Naile acestea au fost foarte pompoase. Guvernul italian a dispus să se facă serutări amănunțite, și până acum deja o naie întregă a putut fi scoasă din lac.

Reuniunile de cœsum au luat în Germania o dezvoltare mare. Numărul lor este 1412. Ele nu s'au putut susține numai acolo unde comerțul mic se află în mâni solide. Cel mai mare număr de membri fi dau lucrătorii, apoi meseriașii și țeranii. Aceste date le-a povestit deputatul Schneider în parlamentul german din Berlin. Socialiștii au intervenit pentru vânzarea la nemembru acestor reuniuni, deoarece-ce nu s'a putut dovedi, că aceasta ar fi nimicitor pentru cineva din burgezime. Vorba este adecă a vânzarea la nemembru să fie pedepsită ori ba; guvernul german a depus un proiect care prevede pedepsirea.

Necrolog. Se aduce la cunoștință, că iubitul tată, frate, cumnat, unchiu și vèr: Vasiliu Groze, paroh gr-cat. și protopop onl, după un morb greu și-a dat blândul son suflet în mâinele Creatorului în 15 Decemvrie a. c. la 10 ore a. m. în al 58-lea an al vieții și al 29-lea al preoției. Rămășițele pămênțeshi s'au binecuvântat după ritul bisericii gr-cat. și s'au depus spre eternul rē-paus în cimitirul din loc la 17 Decemvrie st. n. a. c. la 10 ora a. m. Fie-l tărziu usor!

Bibliografie.

Compas românesc, anuar financiar pe 1895, anul al III-lea, de Petra Petrescu a apărut și conține datele interesante asupra tuturor așezămintelor noastre de bani, 45 la număr, anume: membrii direcțiunilor, ai comitetului de supraveghiere, și funcționarilor și bilanțurilor.

După acestea urmează o tabelă statistică asupra tuturor băncilor, din care se vede situația fiecărei bănci în parte. Din ea se vede, că activul băncilor este de = 18,900,000 fl.; depunerile = 10,700,000; fl.; ear' profitul curat la toate = 417,000 fl.

Pe lângă datele acestea, în anul present se începe publicarea părții I. din „Legea comercială“, care este indispensabilă pentru fiecare, care se ocupă cu afaceri de comerț. Partea aceasta tractează următoarele materii: Comerțianții în genere, registrele comerciale, firmele, procurișii și pienpotențiiați comerciali, personalul ajutorător; societatea colectivă, relațiile de drept ale societăților între sine și față de a treia persoană, disolvarea societății și repășirea singuraticilor din ea, lichidarea-prescripțiunea prelora față de societate; societatea în comandită; societatea pe acții, relația de drept a acționarilor între sine, adunarea generală direcțiune, comitetul de supraveghiere, disolvarea societății pe acții, societățile pe acții externe, dispoșițiile penale; asociațiunile, relațiile de drept ale societăților între sine și față de a treia persoană, adunarea generală, direcțiunea și comitetul de supraveghiere, disolvarea asociațiunii, prescripțiunea prelora față de societari.

Ca adaus să mai publică zilele calendarului pe 1896, tragerile la sorși ale efectelor și taxele de timbru.

Se poate procura dela autorul în Brașov. Prețul 1 coroana și 50 bani, pentru România 2 lei.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Dec. n. 1895.

Sămințe	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Prețul per 100 chilo	
		dela	până	dela	până
Grân					
Bănatesc nou	77	6.60	6.70	6.65	6.80
Grân dela Tisa	77	6.65	6.75	6.75	6.85
Grân „Pesta	77	6.60	6.70	6.65	6.75
Grân de Alba-Reg.	77	6.60	6.70	6.65	6.80
„Bacia	77	6.70	6.80	6.80	6.90
Grân ung. de Nord	77	—	—	—	—

Sămințe, vechi ori noue	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară			70-72	6.35-6.40
Orz	de nutreț		60-62	5.-5.20
„	de vîinars		62-64	5.50-6.80
„	de bore		64-66	6.80-8.-
Ovės			39-41	6.10-6.30
Cucuruz (porumb)	bănăș.		75	—
„	de alt soi		75	4.-4.1
Meiu			—	—
Hrișcă			—	5.10-5.75

Mărfi pe lângă.	Grân	Sept.-Oct. Mart.-Apr. Main-Iun. Iulie-Aug. Iunie Oct.	Prețul per 100 chilogr.	Mărfi pe lângă.	Prețul per 100 chilogr.	
					dela	până
Grân			6.91		6.93	
Cucuruz			14.45		4.48	
Ovės			6.15		6.16	

Produse diverse	Soiul	Prețul	
		dela	până
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	38.-	48.-
„	roșie	36.-	43.-
Oleu de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	59.50	61.-
„	dela țeară	—	—
Slănină	sventată	58.-	59.5
„	afumată	58.50	59.5
Său			
Prune		15.75	16.-
Lăctar	șlavon, nou bănatesc	16.75	17.-
„	brută	17.-	17.50
Miere	galbină străcurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
„	Drojdîțe de spirt	—	—

Cursuri pieșii din Sibiu.

Din 23 Decemvrie n. 1895.

Hărtie-monetă română	Cump. 9.4	vënd. 9.60
Lire turcești		10.50
Imperiali		9.62
Realie russești 100 à		128
Galbeni		5.2

Bursa din Budapesta.

Din 21 Decemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	120.50
„ de aur ung. 4%	93.25
„ ang. val. cor. 4%	123.-
Amortisarea dătoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	119.50
Amortisarea dătoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.50
Bonuri rurale ung.	97.-
„ croate slavone	93.25
Obligațiune desp. regalilor	100.-
Imprumut cu premiu ung.	154.-
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.-
Renta de hărtie austriacă	99.-
„ de argint austriacă	99.-
„ de aur austriacă	150.-
Losurile austriace din 1890	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1010.-
„ de credit ung.	—
„ „ „ aust.	—
Scrături financiare ale institut. de cred. și economii „Albina“	100.75
Argintul	—
Galbeni împărășești	6.71
Napoleon-d'ori	9.58
1000 imp. germane	59.5
Londra 10 Livres sterlingi	121.05

Bursa de Viena.

Din 21 Decemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	120.70
„ „ „ 4%	98.-
Renta ung. v. c. 4%	98.-
Imprumutul căilor ferate ung.	123.-
Amortisarea dătoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	119.50
Amortisarea dătoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.40
Bonuri rurale ung.	96.30
„ croate-slavone	101.-
Imprumut cu premiu ung.	157.0
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	147.-
Renta de hărtie austriacă	99.55
„ argint austriacă	99.55
„ aur austriacă	150.00
Losuri austriace din 1890	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1018.-
„ de credit ung.	438.-
„ de credit aust.	441.-
Argintul	—
Galbeni împărășești	6.72
Napoleon d'ori	9.60
1000 imp. germane	59.05
Londra 10 Livres sterlingi	121.-

Bursa de București.

Din 9 Dec. r. — 4 ore p. m.

Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schnuldverschreib.)	98
Oblig. de stat C. F. R. 6%	100
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100
Imprumutul municipal 5%	97
Scrături func. rurale 5%	—
Scrături func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Nat. (100 lei v. v. imp.)	4463
Soc. Dacla-Rom. (250 lei v. v.)	420
Soc. de Asig. Nat. (200 lei v. v.)	417
Soc. rom. de reasig.	113
Soc. de con. (250 lei v. v.)	108
Oblig. Casei Penitențiar.	230
Arg.	—

Schimb.

Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—

CRONICĂ

Sibiu, 23 Decemvrie n.

Minciuni infame. În zilele acestea foile maghiare au umplut lumea cu niște minciuni infame asupra părintelăi Gerasim Domide. Cetitorii își vor aduce aminte despre primirea frumoasă a iubitelui nostru martir de cătră locuitorii Galațului, despre care pe lung am raportat. Percușiunile din Budapesta în legătură cu aceasta, respândesc știrea, că dl Domide ar fi fost trimis de cătră comitetul partidului național la București, ca să intre în pertracțări cu Liga, dar l'a București l'a mers atăt de rău, încât a fost silit a ridica un imprumut de vre-o câțiva franci ca să poată căetori până la Galați.

Sântem, din parte competentă, autori-

Metasă-Foulard 60 cr.

până la fl. 3.35 pe metru — japoneze, chineze etc. în cele mai noue desemnuri și colori, precum și metasă-Henneberg neagră, albă și colorată dela 35 cr. până la fl. 14.65 p. metru, lucie, învârgată, în flori, damaste etc. (ca 240 calități diferite și 2000 colori și desemnuri etc. diferite) se trimite în casă liber de porto și de dare. Mostre imediat. Pentru Elveția porto dublu pe scrisori. [29] 44-44

BIROUL INTERNAȚIONAL DE GAZETE Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 22.

Diferite jurnale, Reviste moderne, precum și jurnale de mode

se pot abona la noi cu același preț, înlocuindu-se cu administrația și se scutesc peșelele postale.

Onor. abonenții primesc în legătură cu foile deosebite adrese, cadouri pentru Crăciun și Anul-Nou, afară de aceea favorisăm, cu toate jurnalele respective, în expedim în domiciliul abonenților prin expeditorul nostru cu mult mai grabnic decât posta.

Se primesc anunțuri pentru diferite jurnale.

Rugându-ne pentru sprigul prea on. public [3589] 2-2

Cu deosebită stimă:

Biroul internațional de Gazete.

LA ȚINTA MEDITAȚIUNE POLITICĂ DE N. CRISTEA, ASES. CONSISTOR. Se află de vânzare la Institutul Tipografic T. L. Albinii în Sibiu. Prețul 50 cr. plus 5 cr. porto postal.

Ca cel mai practic Cadou de Crăciun ar fi de recomandat pe orice masă de Crăciun o păreche de păpuși de iarnă, marfă bună sau întru aieva veritabili galoci rusești, ce se pot căpăta în depositul de ghetărie în marele asortiment M. Bachholzky, Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 24.

Se află de vânzare la Institutul Tipografic T. L. Albinii, Sibiu

Călimdarul „Lumea Ilustrată” pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri, împreună cu porto postal.

Două cărți folositoare pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria Institutului Tipografic T. Liviu Albinii, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC ÎN ECONOMIA RURALĂ compus de cel 12 preții întemnițați în Cluj. Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE de Elia Dopp. Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
... 31. Măști împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și preste to vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1895.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between Budapest, Sibiu, and other stations. Includes sections for Budapest-Predeal, Budapest-Bucuresti, and various regional lines.